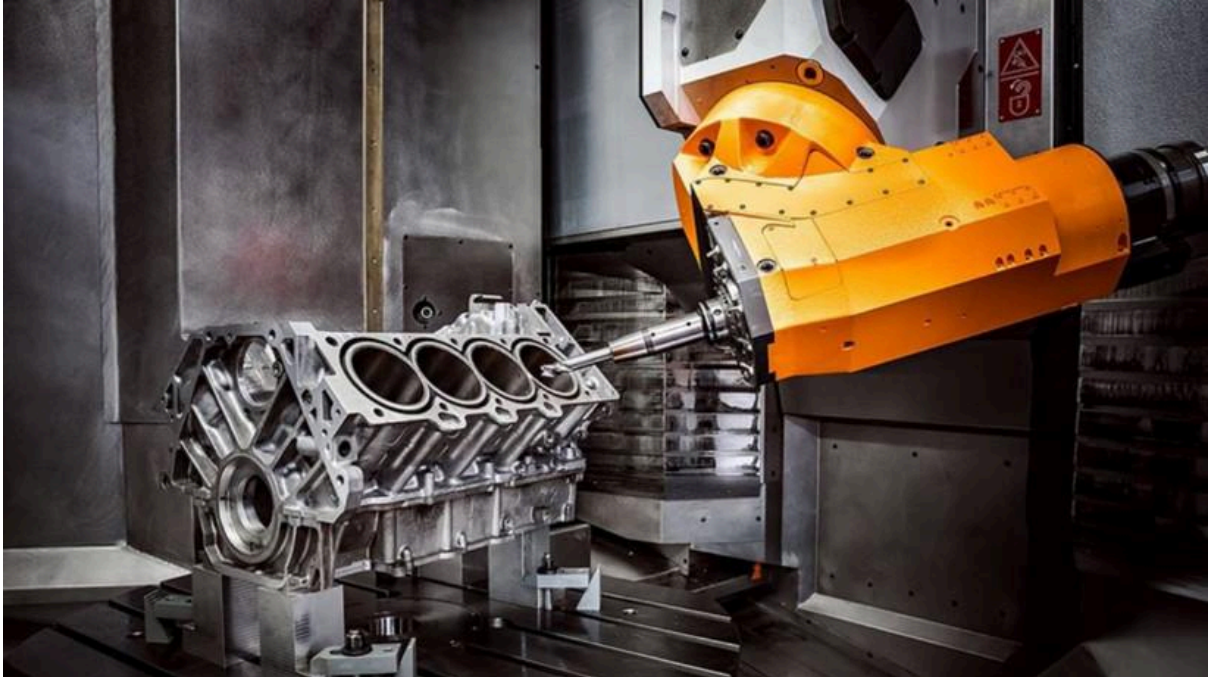

Makinede ihracat arttı, üretim düştü: Sektör telafisi zor kayıplarla karşı karşıya

Türkiye'nin makine ihracatı, yılın ilk yarısında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 0,3 artarak 13,7 milyar dolara yükseldi. Makine İhracatçıları Birliği Başkanı Kutlu Karavelioğlu, "Makine üretiminde mayıstaki yüzde 9,3'lük üretim düşüşü ve hazıranda yüzde 68,6'ya kadar gerileyen kapasite kullanım oranı, sektörün telafisi zor kayıplarla karşı karşıya olduğunu gösteriyor" uyarısında bulundu.

YAYINLAMA20 Temmuz 2025 11:39

GÜNCELLEME20 Temmuz 2025 11:47

Makine İhracatçıları Birliği (MAİB) verilerine göre, makine imalat sanayisinin ihracatı, ocak-haziran döneminde miktar bazında yüzde 5,7 azalırken, değer bazında yüzde 0,3 arttı. Böylece makine ihracatı haziran ayındaki olumlu verilerin etkisiyle değer bazında bu yıl ilk kez artıya geçmiş oldu.

İhracattan elde edilen gelir 13,7 milyar dolara ulaşırken, kilogram başına düşen ortalama birim fiyatı yüzde 6,3 artışla 7,8 dolara yükseldi. Yıllıklandırılmış ihracat ise yüzde 0,5 artışla 28,3 milyar dolar oldu.

Ocak-haziran döneminde en yüksek ihracat 1,5 milyar dolarla Almanya'ya yapılırken, onu 871 milyon dolarla ABD, 593 milyon dolarla İtalya izledi. İhracat, Almanya'ya yüzde 0,8, ABD'ye yüzde 3, İtalya'ya yüzde 11,8 arttı. İlk 10'da yer alan ve sıralamadaki yeri hızla gerileyen Rusya'ya ihracat yüzde 36,4 azalırken, Fransa'ya yüzde 27, Romanya'ya yüzde 24,6 artış sağlandı.

Alt sektörler arasında en yüksek dış satımın yapıldığı içten yanmalı motor ve aksamalarında ihracat yüzde 5 artışla 1,2 milyar dolara ulaştı. En fazla daralan inşaat ve madencilik makinelerindeki kayıp 167 milyon doları buldu.

Türkiye Çin'e bağımlılığı azaltmada önemli bir alternatif

Açıklamada görüşlerine yer verilen Makine İhracatçıları Birliği Başkanı Kutlu Karavelioğlu, ABD yönetiminin ticaret politikalarında uyguladığı sertleşmenin küresel tedarik zincirlerinde oluşturduğu belirsizlik ve sanayi yatırımlarında yol açtığı baskıyı değerlendirdi.

AB, Çin, Tayvan, Uzakdoğu ve dünyanın farklı noktalarındaki küresel ekonomiye ve üretime dair gelişmelerden bahseden Karavelioğlu, açıklamalarını şöyle sürdürdü:

"Avrupa Komisyonu'nun Çin şokuna ve kamu alımlarında Çin firmalarına karşı korumacı önlemler geliştirmeye başlaması, AB'nin açık ticaret politikasıyla birlikte selektif savunma stratejileri benimsediğini gösteriyor. G7 toplantısında Çin'in kritik ürünlerdeki tekelleri yaklaşımına karşı ortak hareket çağrısı yapılması da bu yönelimin küresel işbirlikleriyle derinleştirileceğinin bir ifadesi. Türkiye bu tabloda hem Çin'e bağımlılığı azaltma stratejisinde bir alternatif hem de adil ticaret ilkelerini gözetken bir ortak olarak konumlanmalıdır."

"Yatırım ortamında ümitler yeşermeye başladı"

Kutlu Karavelioğlu, Türkiye için önemli bir ticari teknik katalizör olan Almanya'da makine ve tesis mühendisliği sektöründe mayısta siparişlerin yüzde 9 arttığını belirterek, baz etkisine rağmen toparlanma sinyali olduğunu bildirdi.

AB'nin de yurt dışı siparişlerinin arttığını, makine teçhizat yatırımlarında orta vadeli bir genişleme eğilimi görüldüğünü kaydeden Karavelioğlu, yatırım ortamında ümitlerin yeşermeye başladığını vurguladı.

Karavelioğlu, üretimden ithalata yönelme riskine rağmen TL'deki değerlenmenin dezenflasyon sürecine katkı yapacağını umulduğunu kaydederek, buna karşın PMI endeksinin haziranda 46,7'ye gerilemesinin sanayi üretimindeki durgunluk açısından çok güçlü bir sinyal verdiğini anlattı.

Makine sektöründeki üretimin mayısta yüzde 9,3 düştüğünü ve kapasite kullanım oranının hazıranda yüzde 68,6'ya kadar gerilediğini belirten Karavelioğlu, "Bu durum sektörün telafisi zor kayıplarla karşı karşıya olduğunu gösteriyor." ifadesini kullandı.

"Yüksek faiz sanayinin bereketini kaçırıyor"

MAİB Başkanı Karavelioğlu, İSO İkinci 500'de makine üreticisi şirketlerin satış gelirlerinde artış yaşansa da karlılık oranlarının ciddi biçimde gerilediğini kaydederek, üretimden satışlarda yüzde 41'lik artış yaşansa da bu oranın yurt içi üretici fiyat endeksi altında kaldığını ve reel büyümeyi ifade etmediğini anlattı.

Karavelioğlu, "Faizin enflasyon karşısındaki reel getirisinin tarihi zirvelerde olduğu ve üretimdeki risklerin çok büyüyüp çok çeşitlendiği bir dönemde, ihmal edilebilir seviyede faaliyet karlarıyla iş yürütmenin sürdürülemez hale geldiğini TÜİK tarafından açıklanan istihdam verilerinden de görebiliyoruz. Sanayi küçülürken inşaat ve hizmet sektörleri büyüyor, tüketim ithalat üzerinden sürüyor. Kısacası, yüksek faiz sanayinin bereketini kaçırıyor." değerlendirmesinde bulundu.